

NIEDZIELA PALMOWA

Wielki Tydzień jest bardzo bogaty i liturgicznie i obyczajami polskimi. Rozpoczyna go Niedziela Palmowa – a więc święcenie palm – dla upamiętnienia wjazdu Jezusa do Jerozolimy – palmy robione z wikliny wierzbowej, liści borówek lub bukszpanu oraz jałowca.

O tejże niedzieli Palmowej wspomina Zofia Kossak:

„W Palmową niedzielę każdy kościół polski zakwita wiązkami wierzby, modrzewiu, borówek, borowiku, jak gdyby całe gaje zeszyły do świątyń oddać hołd Zbawicielowi. Wierzby usiana białymi kotkami to polska palma, wdzięczna i pokorna. Gdy wczesna wiosna, a Wielkanoc późno, kotki wierzbinowe nie są już białe, ale żółte, syjące złotym pyłem o słodkiej woni. Wychodząc po nabożeństwie z kościoła, należy połknąć parę poświęconych baziek. Miękkie, kosmate, z trudem przechodzą przez krtań, lecz zabieg wart jest trudu, chroni bowiem od chorób gardła na przeciąg roku”.

Poświęcone palmy wieszają się potem pod krzyżem lub obrazem domowym.

"Uroczystości Niedzieli Palmowej przybliżają nas do przeżyć Zmartwychwstania Pańskiego — punktu kulminacyjnego w całej historii zbawienia. Wielki Tydzień rozpoczyna się w atmosferze triumfu. Wszyscy czterej ewangelisci pozostawili opis radosnego wjazdu Chrystusa do Jerozolimy. Zmierzając ku miastu od strony Góry Oliwnej, Jezus dosiadł osiołka, a tłum witający Syna Bożego rozścielał na drodze płaszcze i gałązki drzew. Spełniło się zatem starotestamentowe proroctwo Zachariasza, który zapowiadał: „Oto Król twój idzie do ciebie, sprawiedliwy i zwycięski. Pokorny — jedzie na osiołku, na oślątku, źrebięciu oślicy" (Za 9,9). Liturgia Kościoła nawiązuje ściśle do wydarzeń sprzed bez mała dwóch tysięcy lat. Zamiar ten potwierdzony był już w dokumentach z IV wieku, które zawierały opis zwyczaju, kultywowanego wówczas w Jerozolimie: patriarcha dosiadający osła wjeżdżał do miasta drogą, opisaną w Piśmie Świętym. Współczesne obrzędy Niedzieli Palmowej zaczynają się również od uroczystej procesji. Kapłan, odziany w czerwoną kape, w towarzystwie ministrantów podchodzi do ołtarza, obszedłszy wcześniej świątynię (na zewnątrz lub tylko wewnątrz). W chwili tej odśpiewuje się jedną z pieśni, powtarzających biblijny okrzyk: „Hosanna na wysokościach", „Hosanna Synowi Dawidowemu". Wierni przynoszą w tym dniu tzw. palmy — w Polsce są to najczęściej witki wierzbowe z baziami. W niektórych

regionach przygotowuje się także okazałe, kilkumetrowe palmy, wykonane z gałązek przystrojonych ciasno ułożonymi suchymi kwiatami i różnobarwnymi wstążkami. Obyczaj poświęcania palm wprowadzono do liturgii dopiero w XI wieku; ceremonii tej dokonuje się zwykle tuż przed odczytaniem Ewangelii. Fragment, przeznaczony na Niedzielę Palmową/ zwaną też w tradycji ludowej Niedzielą Kwietną, przedstawia co roku opis Męki Pańskiej, zaczerpnięty z Ewangelii według św. Mateusza, Marka lub Łukasza. Aby ułatwić wysłuchanie długiego urywka i podkreślić dramaturgię wydarzeń. Ewangelia odczytywana jest często z podziałem na role. Tego samego dnia można niekiedy obejrzeć — nieliczne już dzisiaj — amatorskie widowiska pasyjne. Triumfalne przybycie Chrystusa do Jerozolimy wiąże się z coraz bliższym czasem Jego ukrzyżowania."

Cyt. Wielkanoc w polskiej kulturze, Katarzyna Czarnecka, Poznań 1997